



נשא (170)

מה ישאר לאדם מחיי העולם הזה

וְאִישׁ אֶת קֶדְשׁוֹ לֹא יִהְיֶה (ה. י.)

מרגלא בפומיה דהגאון בעל "חפץ חיים" זצ"ל, שבפסוק זה נרמז, שרק מה שאדם מקדיש לדברים שבקדושה, זה מה שנשאר לו, ואת זו בלבד הוא לוקח איתו לעולם הנצח. זה מה שנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה" (משלי ג. יח) "למחזיקים אותה" לא נאמר, אלא "למחזיקים בה", שכן לא לתומכים אותה התורה היא עץ חיים אלא למחזיקים בה ומתנהלים אחריה. וכן הוא כותב בספרו "אהבת חסד": מי לנו גדול מהלל שבדורות הראשונים שבניו היו בודאי קדושי עליון ואעפ"כ, היה אומר: אם אין אני לי מי לי, אם כן מה נאמר אנחנו איזובי הקיר שאנו רואים בעוונותינו הרבים שהדורות הולכין ומתדלדלין הלא יעץ אותנו שלמה המלך: "כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה" (קהלת ט), היינו שיראה להשלים הכל בעצמו בעוד כוחותיו בו. ספר "לחתך עליון"

אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְּלֶא (ו. ב)

למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. (רש"י סוטה יב). חטאה של אשה סוטה מנוגד הוא לשכל ולאנושות. פרישותו של נזיר גם היא מנוגדת לשכל האנושי. אם העולם, בעניניו השפלים, נוהג בניגוד לשכל ולנימוס, הרי חייבים גם הפרושים, בענינים שבקדושה, לנהוג בניגוד לשכל ולהתרחק מן השפלות עד לקיצוניות, על יד עשיית גדרים וסייגים.

ספר "מענה של תורה"

מעלת ברכת הכהנים

פֶּה תְּבָרְכוּ אֶת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ו. כג)

יש לתמוה, מה תועלת ומה צריך בברכת הכהנים, אם לצדיקים הלא כבר מבורכים ועומדים: "אם בחוקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם" וכו' "והיה אם שמוע תשמע... ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך". ואם לרשעים הרי כבר נאמרו תוכחה ראשונה ושניה, ולא יועיל שום ברכה? במדרש תלפיות (ענף ברכת כהנים) מתרץ בכמה אופנים:

(א) ברכת כהנים היא עבור הצדיקים, והתועלת שיש בה זה הוא, כאשר אדם קילל אותם ויש כח בקללותיו להתקיים, מועלת ברכת כהנים שלא תשלוט בהם הקללה.

(ב) ברכת כהנים מועילה רק כאשר העולם מחצה עוונות ומחצה זכיות, שאז אינם ראויים לעונש כיון שאינן רובם עוונות, אולם גם אינן ראויים

קהת הוקדם לגרשון, לכפר על מכירת יוסף

נִשָּׂא אֶת רֵאשׁ פְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם (ד. כב)

מפרשי התורה כבר עמדו על השאלה מפני מה נמנו בני גרשון אחרי בני קהת, והלא גרשון היה מבוגר יותר מקהת. ואמנם במדרש רבה (ו. א) מובא תירוץ על כך: דבר אחר "יקרה היא מפנינים", מדבר בקהת וגרשון, אע"פ שגרשון היה הבכור, ניתן המשא המוקדש ביותר לבני גרשון. כך יש לבאר: בשעה שהכניס הקב"ה את שבט לוי לעבודת הקודש, רצה לטהרם מכל שמץ חטא ופסול, ובכלל זה ביקש לנקותם מעון מכירת יוסף, שהרי שמעון ולוי היו הראשונים שנכנסו לענין המכירה שנאמר: "ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה" (בראשית לו. יט), והכל נבע מקנאה. לכן, כשבא הקב"ה להכניס את שבט לוי לעבודת הקודש, הקדים את הקטן, את קהת, למשא הארון, ועל ידי שבני גרשון לא יקנאו בבני קהת, בזה יתנקו מעון המכירה ויהיו ראויים לעבודה.

ספר "ומתוך האור" בשם בעל "זכרון יצחק"

כשעבודת ה' נעשית בשמחה, אינה כמשא כבד

כָּל הַבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבָדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׁא בְּאֵהָל מוֹעֵד (מז)
פירש"י: עבודת עבודה, הוא השיר במצלותים ובכנורות, שהיא עבודה לעבודה אחרת, ועבודת משא, כמשמעו. יש להבין מה היא "עבודה לעבודה אחרת", דממה נפשך, אם זאת היא גם כן ציווי השי"ת, היא גם כן עבודה, שהרי כל מה שצוה השי"ת לעשות נקרא עבודה. אכן יבואר שהכוונה כאן היא להורות לנו דרך בעבודת ה', דהנה כתיב "עבדו את ה' בשמחה" (תהלים ק:), ובאמת השמחה עצמה אינה גוף עבודה רק כל אדם צריך לעבוד את ה' בשמחה, ועבודת הלויים בשיר היתה כדי להביא שמחה על האדם. והשתא, אם השמחה עצמה אינה עבודה, מכל שכן השיר במצלותים וכנורות, שהיא הכנה להביא שמחה לאדם, וודאי איננו גוף עבודה. וזהו שפירש"י: "עבודה לעבודה אחרת", היינו הכנה לעבודת השמחה.

וזו גם כן כוונת רש"י: "עבודת משא, כמשמעו". דהנה ידוע שהמצוות קשות הן על האדם לעשותן כמשא כבד (עיין רש"י ר"ה כח. ד"ה ליהנות ניתנה), אבל אם יעבוד האדם השי"ת בשמחה יזכה לעבדו בנקל ובתשוקה גדולה. וזהו: "עבודת משא, כמשמעו", פירוש, שאם תעבדו את השי"ת בשמחה, כנ"ל, תזכו שכל עבודת ה' שנדמה עליכם כמשא כבד תהיה "כמשמעו", דהיינו כפשוטו, בנקל, שלא יהא עליכם כמשא כלל.

ספר "עלים לתרופה" בשם "אמת ליעקב"

לברכה כיון שאין רובם זכויות, והרי הם תלויים ועומדים, וע"י ברכת כהנים שהיא מצות עשה שמקיימים מרכיב המשקל לצד הזכויות, ואז נשפעים ברוב טוב.

ג) ברכת כהנים היא כדי להלחם נגד הפורענות. וזה לשון המדרש: "יברך ה' וכו'": "כולם אחוזי מלחמה", שהם נלחמים נגד כל פורעניות שבעולם, "איש חרבו על ירכו", שאפילו רואה אדם בחלומו כאילו חרב מחתכת בירכו, מה יעשה ישכים לבית הכנסת, ויעמוד לפני הכהנים וישמע ברכת כהנים ואומר להם כה תברכו ע"כ

לפי זה, ברכת כהנים היא לצדיקים, אך אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ואם על איזה חטא שעשה ראוי לבוא עליו איזה גזירה רעה מראין לו בחלום, וברכת כהנים מבטלת.

ספר "אוצרות התורה"

פר אָתָּד בֶּן בָּקָר וכו'...לְעֹלָה. שְׁעִיר עִזִּים אָתָּד לְחֹטְאֵת (ז). טו, טז).

לקמן (פסוק יז) נקט מתחילה תואר הקרבן דכתיב: "ולזבח השלמים בקר וכו'", ויש לדקדק מאי שנא בעולה ובחטאת שנקט שם הבהמה קודם תואר הקרבן. ויש לבאר על פי מה דאיתא בנדרים (ט.ב): אמרו על הילל הזקן שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו, מביאה כשהיא חולין לעזרה, ומקדישה וסומך עליה ושוחטה ע"כ.

ואפשר דהכא נמי דמכיון דהעולה והחטאת קדשי קדשים הם ויש בהם מעילה, לכן לא הקדישום עד הסמיכה, ואשר לכן נקט שם הבהמה קודם תואר הקרבן, כלומר דבהמה זו עומדת לעולה ולחטאת, אך עדיין לא נתקדשה דבשעת הבאה עדיין לא נתקדשו. אולם שלמים דלית בהו מעילה, מצי להקדישם עוד קודם הבאתם, ושפיר נקט תואר הקרבן מתחילה שקדוש הוא מכבר.

ספר "המאור שבתורה"

ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן חלן (ז, כד) בספר "ליקוטי אמרי יוסף" מביא מהכתוב בספרים הקדושים, כי י"ב ימים מר"ח ניסן ועד ערב פסח שהיו מקריבים הנשיאים, הם נגד י"ב חודשי השנה, לכן יששכר שהיה לומד תורה היה מקריב ביום השני שהוא נגד חודש אייר שבו היה יורד המן לישראל, להורות שהיה לו חלק בממונו של זבולון וכן זבולון שהיה מתומכי אורייתא הקריב קרבנו ביום השלישי שהוא נגד חודש סיון שבו ניתנה התורה, להורות כי זבולון גם כן יש לו חלק בתורתו של יששכר.

ספר "להתעורר באהבתך"

הלכה: כיבוד אב ואם, מחילת האב על כבודו

כתב השו"ע (יו"ד סי' ר"מ סי"ב): האב שמחל על כבודו, כבודו מחול. בפסקים ותשובות (אות נא) כתב: והגאון רעק"א ובפתחי תשובה הביאו בשם שו"ת הרדב"ז (ח"א סי' תקכ"ד) שאע"פ שאב שמחל על כבודו כבודו מחול, מ"מ אם יכבדו מקיים בזה מצות כיבוד, אלא שאין הבן נענש אם לא כיבדן. וגם זה פשוט שאף אחר שמחל בפה מלא, יכול לחזור בו ממחילתו מכאן ולהבא. והמחילה צריכה להיות בצורה מפורשת, אבל כשהאב שותק אינו נחשב למחילה אף שאינו דורש שיכבדהו, זולת אם יש אומדנא מוכחת שהאב מוחל

ספר "פסקים ותשובות" יורה דעה

פתגם: אהבת רבת שנים אינה מעלה חלודה

ספר "שמחה"

חקירה: נזיר

הוא מחיל על עצמו את האיסורים, כח האדם, כקניינים, או שהוא רק נדר והתורה מחילה עליו את האיסורים, כח המעשה, כשחיטה. (שערי יושר ה-כא ד"ה ולענין וחידוש ר' שמואל נדרים ו-ח ד"ה ונראה: כח המעשה: גברי כח האדם וכח המעשה: קובץ הערות עו)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפוי: עולם הפוך

שוחט פלוני, שלא הצטיין ביותר במלאכת השחיטה, היה עוסק בשעות הפנאי בתיקון שעונים. וגם במלאכה זו לא גילה חריצות. אמר עליו המגיד מקלם. שוחט זה, עולם הפוך אני רואה אצלו, כשהוא שוחט תרנגולת היא הולכת, וכשהוא מתקן שעון הוא עומד.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף צו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלווה, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות בת מרים. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאת

לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה.

